17023397

Provincie Zeeland

Gedeputeerde Staten

Provinciale Staten van Zeeland
p/a Statengriffie

onderwerp	kenmerk	behandeld door	verzonden
voorgenomen afspraken Grevelingen	17024023	drs. T.B.M. Westerhof +31 118 631928	08 NOV. 2017

Middelburg, 7 november 2017

Geachte voorzitter,

In 2016 hebben Provinciale Staten het besluit genomen om per 1-1-2018 uit de gemeenschappelijke regeling Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke delta te stappen. De deelnemende organen van de Provincie Zuid-Holland hadden al eerder besloten om per 1-1-2018 uit het schap te treden.
Het Algemeen bestuur van het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke delta heeft mede naar aanleiding van voornoemde uittredingsbesluiten in haar vergadering van 6 juli j.l. besloten om het schap per 2-1-2018 op te heffen en de erfpacht van de gronden van Staatsbosbeheer te beëindigen.

Bij de gemeenten rond de Grevelingen en het Haringvliet start binnenkort het besluitvormingstraject over de opheffing van het schap per 2-1-2018 en de condities waaronder dit kan gebeuren. Omdat uw Staten reeds besloten hebben tot uittreding per 1-1-2018 is de gemeentelijke besluitvorming over de opheffing van het schap niet rechtstreeks relevant. Wij zijn nog wel betrokken bij deze ontwikkelingen omdat er ook gesproken wordt over alternatieve bestuurlijke betrokkenheid bij de Grevelingen.

Op 9 oktober jl. is er bestuurlijk overleg geweest tussen de beide gemeenten, provincie Zeeland en Staatsbosbeheer over de voorwaarden waaronder de erfpacht beëindigd kan worden en de sturing in de Grevelingen in de toekomst vorm krijgt.

Om er voor te zorgen dat u over dezelfde informatie beschikt als de andere partijen sturen wij u de voorgenomen besluiten van de Grevelingen ter kennis name. Deze voorgenomen afspraken vormen de basis van de bestuursovereenkomst die voor het eind van het jaar zal worden ondertekend door de betrokken partijen.

De commissie Ruimte heeft eerder aangegeven dat zij een mondelinge toelichting over de ontwikkelingen rond de Grevelingen in de commissievergadering van 24 november op prijs stelt als daar ruimte voor is in de commissieagenda.

Met vriendelijke groet,

gedeputeerde staten,

PROVINCIE ZEELAND
AFD. SG AMBT. pb-sta
DATUM - 8 2017
DOC.NR.
ZAAK NR.
CLASS.

Drs. J.M.M. Polman, voorzitter

A.W. Smit, secretaris

Bijlagen: 1.

Berenschot

Datum 24 oktober 2017
Betreft Voorgenomen afspraken bestuurders Grevelingen en Staatsbosbeheer

De provincie Zeeland, de provincie Zuid-Holland, de gemeente Goeree-Overflakkee, de gemeente Schouwen-Duiveland en Staatsbosbeheer, hierna: 'de partijen'.

Gelet op:

1. De gemeenschappelijke regeling van het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta, waaraan de provincie Zuid-Holland, de provincie Zeeland, de gemeenten Hellevoetsluis, Goeree-Overflakkee, Nissewaard, Schouwen-Duiveland en Cromstrijen deelnemen.
2. Het feit dat de provincie Zuid-Holland en de provincie Zeeland hebben besloten per 1 januari 2018 uit het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta te treden.
3. De voorwaarden zoals die tussen het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke delta en de provincie Zuid-Holland zijn afgesproken ten aanzien van de uittreding van de provincie Zuid-Holland uit het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke delta.
4. De voorwaarden die ter besluitvorming aan het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke delta voorliggen ten aanzien van de uittreding van de provincie Zeeland uit het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke delta.
5. Het feit dat het Algemeen Bestuur van het Natuur- en Recreatieschap Zuidwestelijke Delta op 9 december 2016 heeft besloten de gronden en het erfpacht van het voormalige Natuur- en recreatieschap De Grevelingen over te willen dragen aan de bloot eigenaar, Staatsbosbeheer. Het gaat om 101 percelen, waarvan het bloot eigendom in handen is van Staatsbosbeheer en 4 percelen in eigendom van het Natuur- en recreatieschap De Grevelingen (recreatiestrand, strandrestaurant en appartementencomplex in Brouwershaven Zaete 1 t/m 40).
6. Het gegeven dat de gronden en erfpachten nu nog berusten bij het Natuur- en recreatieschap De Grevelingen in liquidatie, dat om die reden niet geliquideerd kan worden.
7. Het feit dat reeds is besloten de gronden en erfpachten van het Natuur- en recreatieschap De Grevelingen over te dragen aan het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta. Daadwerkelijke overdracht heeft nooit plaatsgevonden omdat de bloot eigenaar (Staatsbosbeheer) hier geen toestemming voor verleende.
8. De waardebepaling die in 2017 door Antea Group is uitgevoerd, waaruit blijkt dat de waarde van gronden en erfpachten nihil is.

9. Het gegeven dat uit de taxatie volgt dat de totale opbrengsten van de gebieden in de Grevelingen binnen het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta lager zijn dan de totale kosten (2017).
10. Het Dagelijks Bestuur van het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta op 4 december 2015 heeft ingestemd met de concept akte afstand erfpacht Brouwerseiland aan Staatsbosbeheer en af te zien van compensatie door Staatsbosbeheer voor voorzieningen die verdwijnen met de aanleg van Brouwerseiland. In de concept akte is opgenomen dat: 'Grondeigenaar zal de eventueel in de toekomst te genereren netto inkomsten uit hoofde van te vestigen rechten van erfpacht met betrekking tot het Plangebied primair herinvesteren in het gebied de Grevelingen, voor zover deze investeringen passen binnen de wettelijke publieke taakopdrachten van Grondeigenaar op grond van de Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer. Onder "herinvesteren" wordt onder meer verstaan: bijdragen in de exploitatie en/of het doen van investeringen.
11. Het feit dat de exploitatie van het Inspiratiecentrum, dat niet is meegenomen in de waardebepaling, negatief is.
12. Het feit dat het Inspiratiecentrum onder meer is gefinancierd met behulp van een Europese OP-Zuid subsidie (à €1.000.000,-), waardoor een instandhoudingsplicht geldt (art. 57 Verordening EU/1083/2006). Dit betekent dat tot 30 maart 2021 de functie van het gebouw niet gewijzigd mag worden.
13. Het gegeven dat het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta over een reserve beschikt, die is geoormerkt voor de Grevelingen, van € 9.640.334,- (na aftrek van reeds aangegane verplichtingen). Dit zijn bedragen die voor beheer, onderhoud en ontwikkeling van het gebied zijn bestemd.
14. Het feit dat het Dagelijks Bestuur van het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta onlangs nog besloten heeft tot de start van enkele projecten die (deels) door het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta worden gefinancierd en begeleid.
15. Het feit dat er op dit moment een Algemene Verordening van het Natuur- en recreatieschap geldt. Deze verordening komt te vervallen bij opheffing van het schap. In plaats van de schapsverordening geldt in de gebieden die in eigendom zijn van het schap weer de Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeenten waar de gebieden zich in bevinden.
16. Het feit dat het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke delta op grond van de Gemeenschappelijke Regeling, art. 54 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en art. 229 van de Gemeentewet parkeer- en liggelden kan heffen over het gebruik van parkeervoorzieningen of ligplaatsen binnen de gebieden die het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke delta beheerd.

Berenschot

Overwegende dat:

1. Met het vervallen van de gronden en de erfpacht en het uittreden van twee belangrijke partijen, de basis onder de samenwerking in het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta is verdwenen.
2. Door het Dagelijks Bestuur in 2017 is aangegeven alle gronden en rechten als één geheel te willen overdragen inclusief de bijzondere objecten zoals Eco Hotel, Eco lodges, restaurants en Inspiratiecentrum. Dat betekent dat gronden en erfpachten van het Natuur- en recreatieschap De Grevelingen via het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta naar Staatsbosbeheer worden overgedragen.
3. Bestuurders rond de Grevelingen hebben aangegeven dat zij hun huidige bijdrage aan het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta beschikbaar houden ten behoeve van het gebied.
4. De provincie Zuid-Holland in haar uittredingsvoorwaarden heeft vastgelegd dat zij voor de jaren 2018, 2019, 2020 en 2021 ten behoeve van het schap een bedrag reserveert van minimaal € 324.312,- per jaar[1]. Dit is het bedrag dat de provincie in 2017 als deelnemersbijdrage aan het schap betaalt, zijnde 44 % van het totaal aan deelnemersbijdragen aan het schap in 2017. Voor de vierjaarsperiode 2022, 2023, 2024 en 2025 reserveert de provincie voor de jaarlijkse begrotingssubsidie minimaal € 227.000 zijnde 70 % van het in 2021 te verstrekken bedrag. Voorwaarde is dat de overige bijdragen gelijk blijven. In de voorwaarden is opgenomen dat de daadwerkelijke verstrekking door de provincie geschiedt in de vorm van een begrotingssubsidie
5. De provincie Zeeland heeft aangegeven onder dezelfde voorwaarden uit te willen treden met dien verstande dat zij hun financiële bijdrage op dit moment enkel willen vast leggen voor de periode 2018-2021. Voor de jaren 2018, 2019, 2020 en 2021 reserveert de provincie ten behoeve van het schap een bedrag van maximaal € 103.119,- per jaar. Dit is het bedrag dat de provincie in 2017 als deelnemersbijdrage heeft betaald. In de voorwaarden is opgenomen dat de daadwerkelijke verstrekking door de provincie geschiedt in de vorm van een begrotingssubsidie
6. Bestuurders rond de Grevelingen hebben aangegeven in de toekomst niet geconfronteerd te willen worden met extra kosten.
7. Staatsbosbeheer de gronden en erfpachten wil overnemen, onder voorwaarde dat Staatsbosbeheer voldoende middelen beschikbaar heeft om aan de afspraken ten aanzien van beheer en onderhoud te kunnen voldoen.
8. Staatsbosbeheer na de overdracht de taken met betrekking tot vergunningen, parkeer- en liggelden van het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta blijft uitvoeren, waardoor ook

---

[1] Dit bedrag voor betreft de totale bijdrage aan het schap dus zowel voor de Grevelingen en de Haringvliet. De bijdrage van provincie Zuid-Holland voor de Grevelingen bedraagt voor 2018 € 244.612.

de opbrengsten uit parkeer- en liggelden en de daaraan verbonden handhaving, bij Staatsbosbeheer terecht komen.

9. Het erfpachtrecht van Brouwerseiland bij Staatsbosbeheer berust. Zoals vastgelegd in de concept akte van afstand worden toekomstige netto-inkomsten vanuit Brouwerseiland primair geherinvesteerd in het gebied de Grevelingen, voor zover deze investeringen passen binnen de wettelijke publieke taakopdrachten van Staatsbosbeheer
10. Staatsbosbeheer de exploitatie van het Inspiratiecentrum op zich wil nemen, onder voorwaarde dat Staatsbosbeheer gecompenseerd wordt voor het huidige tekort op de exploitatiebegroting van het Inspiratiecentrum.
11. Het Inspiratiecentrum nog vier jaar in stand gehouden dient te worden om te zorgen dat de OP-Zuid subsidie niet teruggevorderd wordt.
12. Staatsbosbeheer de leiding van de projecten in de gebieden over wil nemen.
13. Staatsbosbeheer geen btw kan compenseren.
14. Partijen hebben aangegeven in de toekomst met elkaar in het gebied te willen blijven investeren en afspraken te willen blijven maken over hoe het gebied beheerd, onderhouden en ontwikkeld wordt.
15. Partijen hebben aangegeven ten bate hiervan een fonds te willen opzetten waarmee verdere ontwikkeling van het gebied kan worden gestimuleerd.
16. Staatsbosbeheer fondsen kan beheren en heeft aangeboden dit ook voor de Grevelingen te doen.

Zijn voornemens de volgende afspraken te maken:

A. Ten aanzien van het Inspiratiecentrum

1. Het Inspiratiecentrum wordt samen met de gronden en het erfpachtrecht overgedragen aan Staatsbosbeheer[2].
2. Om tegemoet te komen aan de huidige negatieve balans op de exploitatie wordt een bedrag van vier keer € 177.000,- (€ 708.000,-) overgemaakt aan Staatsbosbeheer (2018-2021). Dit bedrag wordt vrijgemaakt uit de reserve. In de toekomst wordt geen bijdrage vanuit de gemeenten of provincies gedaan ten behoeve van de exploitatie van het Inspiratiecentrum.
3. Staatsbosbeheer voert de exploitatie uit als een Dienst Algemeen Economisch Belang.

---

[2] Op dit moment berust het erfpachtecht nog bij het Rijksvastgoedbedrijf. Vooralsnog wordt uitgegaan van overdracht naar het natuur- en recreatieschap voor einde dit jaar. Indien het Rijksvastgoedbedrijf akkoord is kan het erfpachtrecht ook rechtstreeks aan Staatsbosbeheer worden overgedragen.

4. Na 2021 staat het Staatsbosbeheer vrij een andere invulling aan het Inspiratiecentrum te geven, of er mee te stoppen.

B. Ten aanzien van de gronden en erfpachten

5. De gronden en het erfpachtrecht worden van het Natuur- en recreatieschap De Grevelingen via het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke delta aan Staatsbosbeheer overgedragen. De percelen waarop het Inspiratiecentrum gelegen is worden rechtstreeks overgedragen aan Staatsbosbeheer.
6. De gronden en het erfpachtrecht worden 'om niet' (voor een symbolisch bedrag van € 1,-) overgedragen.
7. Bij de overdracht wordt een bedrag overgemaakt van vier keer de negatieve balans uit 2018 (bron: waardebepaling Antea Group 2017) zijnde een bedrag van € 3.142.100,-. Met dit bedrag wordt gegarandeerd dat het beheer en onderhoud van het gehele gebied (natuur, recreatie en overige gronden) gedurende vier jaar op het huidige kwaliteitsniveau blijft.
8. Voor het in stand houden van de natuurwaarden in het gebied op tenminste het huidige niveau kan in ieder geval voor de komende zes jaar de Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL) worden benut. Het uitgangspunt is dat deze subsidie in principe voldoende moet zijn voor het in stand houden van de natuurwaarden. De subsidie dekt 75% van de kosten, de overige 25% moet door de beheerder zelf bekostigd worden (bijvoorbeeld door inkomsten vanuit exploitatie).
9. De huidige reserve voor de Grevelingen van het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta blijft behouden voor het gebied en de deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling zullen hun bijdrage zoals deze momenteel is bepaald naar de toekomst toe voortzetten[3]. Daartoe wordt een fonds opgezet. Dit fonds wordt primair ingezet voor toekomstige gebiedsontwikkeling van de Grevelingen. De precieze omschrijving van het fonds en de aanwending daarvan wordt nog verder uitgewerkt.
10. Het voornemen is om de jaarlijkse bijdrage aan van de provincie Zuid-Holland aan het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta, zoals die is vastgesteld in de uittredingsvoorwaarden die de provincie Zuid-Holland met het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke delta overeengekomen is, in het fonds op te nemen.
11. Het resterende deel van de reserve (na aftrek van de bedragen ten behoeve van het Inspiratiecentrum en het overbruggingskrediet), zijnde € 5.790.234,-, en de huidige bijdragen van de deelnemers (tot 2021 jaarlijks € 391.379,-[4]) worden gestort in het fonds..

---

[3] Voor de provincie Zuid-Holland en provincie Zeeland is dit afwijkend, zie pagina 3.

[4] Na 2021 veranderen de bijdragen van beide provincies.

12. Partijen onderzoeken of, en onder welke voorwaarden, het beheer van het fonds bij Staatsbosbeheer kan worden ondergebracht.
13. Partijen besluiten via het in te stellen gremium over de aanwending van het fonds (zie afspraken onder D).
14. Staatsbosbeheer neemt het beheer en exploitatie en handhaving van de huidige parkeergebieden en ligplaatsen op zich en zal tevens parkeer- en liggelden innen. Daarnaast zal Staatsbosbeheer, voor zover het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke delta nu op basis van haar Algemene Verordening vergunningen verleent en daarvoor leges oplegt, ook die vergunningen verstrekken. De gemeenten Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland nemen besluiten die er toe strekken om deze taken aan Staatsbosbeheer te mandateren.
15. Ten aanzien van de parkeer- en liggelden wordt de status quo op het moment van de opheffing van het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke delta gehandhaafd door de gemeenten, zodat Staatsbosbeheer kan rekenen op een zekere kasstroom vanuit die inkomstenbronnen.

C. Ten aanzien van de lopende projecten

16. Bij het opheffen van het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta worden de gemeenten Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland formeel opdrachtgever van de lopende projecten.
17. Er is door het Natuur- en recreatieschap Zuidwestelijke Delta reeds voor een bedrag van € 2.900.000,- aan financiële verplichtingen aangegaan. Het deel hiervan dat betrekking heeft op lopende projecten die door Staatsbosbeheer zullen worden uitgevoerd wordt in het fonds gestort, bovenop het eerder genoemde bedrag van € 5.790.234,- uit de reserve
18. Het nieuw in te richten gremium (zie afspraken onder D) zal als Stuurgroep van de projecten optreden en de voortgang monitoren.
19. Staatsbosbeheer zal optreden als opdrachtnemer/projectleider. Ten bate van de uitvoering van de opdrachten kan Staatsbosbeheer uit het fonds putten.

D. Ten aanzien van de toekomstige samenwerking

20. Partijen stellen een nieuw bestuurlijk overleg in waarin de bestuurders van de Grevelingen (wethouders Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland, gedeputeerde Provincie Zeeland) en Staatsbosbeheer (op directeursniveau) vertegenwoordigd zijn. Deze partijen hebben een stemrecht met betrekking tot afspraken over de toekomstige ontwikkeling van het gebied.
21. Dit gremium wordt zo ingericht dat zij voorstellen kan doen (stemverhouding nog nader te bepalen) over de aanwending van het fonds ten behoeve van de gewenste ontwikkeling van de Grevelingen.
22. Het gremium komt in beginsel twee keer per jaar bijeen.

23. Dit gremium bespreekt aan de hand van een gezamenlijke visie zoals bijvoorbeeld Zicht op de Grevelingen 1 en 2 de gewenste ontwikkelingen in het gebied en maakt hierover afspraken met Staatsbosbeheer.
24. Naast bovengenoemde partijen wordt ook Rijkswaterstaat uitgenodigd. Daarnaast kunnen NRAC, ondernemers, recreanten en andere maatschappelijke organisaties een adviserende rol krijgen.

E. Tot slot

25. Deze afspraken worden geformaliseerd in een samenwerkingsovereenkomst en rechtsgeldig ondertekend door de partijen.
26. Partijen spreken de intentie uit de samenwerkingsovereenkomst voor 31 december 2017 te zullen ondertekenen en spreken af de voor die datum te zetten stappen met spoed te zullen ondernemen.

Namens de partijen:

De provincie Zeeland	Carla Schönknecht Gedeputeerde
De gemeente Goeree-Overflakkee	Frans Tollenaar Wethouder
De gemeente Schouwen-Duiveland	Cees van den Bos Wethouder
Staatsbosbeheer	Peter van der Jagt Chief Financial Officer

23. Dit gremium bespreekt aan de hand van een gezamenlijke visie zoals bijvoorbeeld Zicht op de Grevelingen 1 en 2 de gewenste ontwikkelingen in het gebied en maakt hierover afspraken met Staatsbosbeheer.
24. Naast bovengenoemde partijen wordt ook Rijkswaterstaat uitgenodigd. Daarnaast kunnen NRAC, ondernemers, recreanten en andere maatschappelijke organisaties een adviserende rol krijgen.

E. Tot slot

25. Deze afspraken worden geformaliseerd in een samenwerkingsovereenkomst en rechtsgeldig ondertekend door de partijen.
26. Partijen spreken de intentie uit de samenwerkingsovereenkomst voor 31 december 2017 te zullen ondertekenen en spreken af de voor die datum te zetten stappen met spoed te zullen ondernemen.

Namens de partijen:

De provincie Zeeland — Carla Schönknecht, Gedeputeerde

De gemeente Goeree-Overflakkee — Frans Tollenaar, Wethouder

De gemeente Schouwen-Duiveland — Cees van den Bos, Wethouder

Staatsbosbeheer — Peter van der Jagt, Chief Financial Officer

23. Dit gremium bespreekt aan de hand van een gezamenlijke visie zoals bijvoorbeeld Zicht op de Grevelingen 1 en 2 de gewenste ontwikkelingen in het gebied en maakt hierover afspraken met Staatsbosbeheer.
24. Naast bovengenoemde partijen wordt ook Rijkswaterstaat uitgenodigd. Daarnaast kunnen NRAC, ondernemers, recreanten en andere maatschappelijke organisaties een adviserende rol krijgen.

E. Tot slot

25. Deze afspraken worden geformaliseerd in een samenwerkingsovereenkomst en rechtsgeldig ondertekend door de partijen.
26. Partijen spreken de intentie uit de samenwerkingsovereenkomst voor 31 december 2017 te zullen ondertekenen en spreken af de voor die datum te zetten stappen met spoed te zullen ondernemen.

Namens de partijen:

De provincie Zeeland — Carla Schönknecht, Gedeputeerde

De gemeente Goeree-Overflakkee — Frans Tollenaar, Wethouder

De gemeente Schouwen-Duiveland — Cees van den Bos, Wethouder

Als AB-Lid 2000 Schap.

Staatsbosbeheer — Peter van der Jagt, Chief Financial Officer

23. Dit gremium bespreekt aan de hand van een gezamenlijke visie zoals bijvoorbeeld Zicht op de Grevelingen 1 en 2 de gewenste ontwikkelingen in het gebied en maakt hierover afspraken met Staatsbosbeheer.
24. Naast bovengenoemde partijen wordt ook Rijkswaterstaat uitgenodigd. Daarnaast kunnen NRAC, ondernemers, recreanten en andere maatschappelijke organisaties een adviserende rol krijgen.

E. Tot slot

25. Deze afspraken worden geformaliseerd in een samenwerkingsovereenkomst en rechtsgeldig ondertekend door de partijen.
26. Partijen spreken de intentie uit de samenwerkingsovereenkomst voor 31 december 2017 te zullen ondertekenen en spreken af de voor die datum te zetten stappen met spoed te zullen ondernemen.

Namens de partijen:

De provincie Zeeland	Carla Schönknecht Gedeputeerde
De gemeente Goeree-Overflakkee	Frans Tollenaar Wethouder
De gemeente Schouwen-Duiveland	Cees van den Bos Wethouder
Staatsbosbeheer	Sylvo Thijsen Directeur